

Lelkipásztor, 1990/6.sz.

Szentháromság ünnepe utáni 8. vasárnap

Rm 8,12-17

A vasárnap jellege

Isten sötétségből világosságra hív: Szeretet által Isten gyermekeivő! Ebben az összefüggésben kijelölt igeszakaszunk azt mutatja be, mi jellemzi azok életét, akiket Isten elhívása kiragadott már a sötétség hatalmából (Kol 1,12-14), vagyis hogyan élhetünk, ha „szívünkbe áradt az Isten szeretete a nekünk adott Szentlélek által” (Rm 5,5)

Az egyházi evangélium (Mt 7,15-23) hangsúlyos üzenete pedig ez: „Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát” (21.v.).

Amiről az Ige szól: Mit jelent Isten gyermekének lenni?

Az Ige tartalmát rögtön az igehirdetésre tekintve próbálom

megfogalmazni, közbeszűrva itt-ott az exegetikai megjegyzéseket is.

Kik Isten gyermekei? Akik Jézus Krisztust befogadták, személyes hittel, mint Megváltójukat és Urukat (Jn 1,12). Akik elveszettségükre rádöbbenve, bűneiket meglátva és megbánva, Krisztushoz jöttek, és hittel megragadták a Krisztus váltsága alapján fölkínált isteni kegyelmet. Égetően szükséges, hogy egyházunkban újra erőteljesen fölcsendüljön a megtérésnek, újjászületésnek ez a biblikus hirdetése, hiszen rengetegen automatikusan elintéztnek tartják az újjászületést a keresztséggel. Pedig mit mond erről Luther? „Hit nélkül semmit sem használ a keresztség, noha önmagában bőséges, isteni kincs” (Nagykáté, IV.r. 34). Mindezzel összefüggésben – igeszakaszunk modanivalójának helyes megértése és hirdetése szempontjából is – alapvetően fontos tudnunk, hogy csak azokban lakik Isten Lelke, akik valóban hívők lettek, (Ef 1,13-14), és viszont „akiben nincs a Krisztus Lelke, az nem az övé” (Rm 8,9). Textusunk első szavaival (απα ουυ) Pál apostol szorosán kapcsolja mondanivalóját ahhoz, amit az előző szakaszban (Rm 8,1-11) a Krisztusban való élet valóságáról leírt, és így fejti ki: Milyen ismertetőjelei mutatkoznak immár a hívők új életének?

1. A Szentlélek hatalma és vezetése által meghatározott életfolytatás (12-14.v.).

a) Ahol a Szentlélek munkálkodik, ott az ember életében egyfajta öldöklő harc folyik. Ezt a harcot nem a saját erőmmel vívom a bűn ellen, hanem a hit harca ez. Hitben megragadom Krisztus váltságának, szabadításának tényét, és ezt szegezem szembe bűnös természetemmel. Mindez pedig nem bebeszélés önmagamnak, nem ún. „pozitív gondolkodás”, hanem a Lélek munkájának valósága bennem. Isten Lelke biztat, hogy számoljak azzal, amit Jézus Krisztus a kereszten elvégzett: megvásárolt vérével Isten számára (Jel 5,9), és ömberem Isten ítéletében Óvele együtt megfeszítettet (ennek hirdetője a keresztség is, Rm 6,4,6.11). Ezért nem vagyok többé a hústestnek, (σάρξ) vagyis a megromlott, Istentől elszakadt, önző, bűnös természetnek adósa. Halandó testem (σώμα) tagjainak nem kell szükségképpen a bűn eszközeinek lenniük immár. Ugyanakkor – mivel továbbra is reális lehetőség, hogy bűnös természetem szerint, magamnak éljek – figyelmeztet is Pál szavain keresztül a Szentlélek, hogy a bűn a halálba vezet (vö. Gal 5,19-21). Így ösztönöz és erősít a „test cselekedeteinek” folyamatos öldöklésére, folytonos bűnbánatban – és örömben...

b) Isten gyermeke, önmagában a bűnt folyton megtagadva, a Szentlélek vezetése alatt él, és a Lélektől vezettetni magát (αγγο-ται - praes. mediopassivum). Mit jelent ez? A Lélek Isten ígéje által megújítja és kormányzása alá vonja értelmemet, érzéseimet, akaratomat, Isten akaratának felismerésére és iránta való engedelmességre vezet (Ef 5,15-18; Rm 12, 2). Mindezt nem erőszakkal, személyiségemet széttrombolva teszi, hanem épp ellenkezőleg: lelkiismeretemhez szól. Megeleveníti, személyesen nekem szólóvá teszi adott helyzetekben az olvasott, hallott vagy eszembe jutottat így, hogy meghalljam abban jó Pásztorom hangját (Jn 10,27). Akikben a Krisztus beszéde gazdagon lakhat (Kol 3,1), azokat érzékennyé teszi a Lélek finom belső ösztönzéseire és tiltásaira, valamint arra, hogy megkülönböztethessék a Szentlélek szavát, készítését attól, ami a saját pszichéjükből vagy éppenséggel idegen lélektől származik (Zsid 4,12; Jk 3,15; 1Jn 4,1; 2Kor 11, 3-4). Ahol kényszerhatások, kényszerszorgolatok vannak, ott mindig más lélek munkálkodik, nem a Szentlélek (vö. 1 Kor 12, 1-2! – így leveződik le pl. a pünkösdisták és az ún. karizmatikus mozgalmak sok jelenségének idegen forrása is). A Szentlélek „az erő, a szeretet és a józanság Lelke” (2Tim 1,7).

2. A Szentlélek által munkált imádság (15.v.).

A Szentlélek vezetése szerinti, örvendező, hálás engedelmes-ségnek, az Isten szeretetének csatornájává váló hívő életnek a benső titka és kiindulópontja az imádság. Az igazi imádság nem más, mint élő kapcsolat az élő Istennel. Összeköttetés azzal az Istennel, aki Fiában, az Úr Jézus Krisztusban megmentő, szerető

Atyaként nyilatkoztatta ki magát. Akik befogadták az Úr Jézust, és ily módon Isten Lelkét vették (az eredeti szöveg itt is rámutat ennek a ténynek egyszeri, esemény jellegére: ελαβετε - aoristos), azok egy páratlan, csodálatos viszonyba kerültek Istennel. Kapcsolatuk a gyermek kapcsolata Atyjával, melynek közvetlensége mutatkozik meg a Jézustól vett (hiszen Jézus nevében, Jézusért, az Ő áldozata alapján létezhet ez a kapcsolat) „Αββα” megszólításban.

Ezt a Szentlélek szerinti imádságot tehát az Atya benső ismeretéből fakadó bizalom jellemzi, szemben a kiszámíthatatlan kényúrtól tartó rabszolgai rettegéssel. Őszinte, bensőséges és ugyanakkor aláztos Istenhez fordulás, nem megjárású pózolás. A kelletlen, formális „ima” helyébe léphet a Lélek munkája nyomán a folyamatossá váló beszélgetés Istennel (a κραιχόμεν jelölés, folyamatos cselekvést jelöl). Amellett, hogy megújuló imádságra indít a Szentlélek, imádkozó közösségbe is von Isten többi gyermekeivel, erre is utal a „kiáltjuk” szó többesszáma. (Vö. mindehhez pl. Ef 3,14-21; 6,18)

3. A Szentlélektől eredő bizonyosság (16-17. v.)

A gyermeki imádságnak és engedelmisségnek a hordozó alapja bennünk végső soron az a bizonyosság, amelyet a Szentlélek ajándékozik Isten családjába történt befogadtatásunk (hyiothesia = fiúvá fogadás, 15.v) ténye felől.

a) A Lélek „prófétikus közvetlenséggel” (Althaus) tanúsítja lelkünknek (πνεύμα) – melyet Istentől elszakadt, halott állapotából meglevénített, s lakhelyévé tett, mikor Krisztusban hitre juttatott –, hogy Isten gyermekei vagyunk. Egyben lelkünket is belevonja ebbe a tanúskodásba. Míg a υιος szó inkább a Krisztusban hívők helyzetét fejezi ki, addig az itt használt τέκνον szó az Atyával való meghitt kapcsolatra utal. Másképpen úgy mondhatjuk ezt, amiről itt szó van, hogy a Lélek üdvbizonyosságot ad. (Vö. pl. Ef 2,8: „kegyelemből vagytok megmentettek” – εστε σωσμένοι, az eredeti szöveg szerint) Ez nem magabiztosság! Isten óvjon minket az ún. „hívő gögtől!” De attól az elbizakodottságtól is, hogy nem hiszek az Úr ígéreteinek és a Lélek bizonyosságtételének (pl. Jn 3,36; 6,37; 1Jn 5 10-12)! Csodálatos vigasztalása és kincse a hívőknek az, ahogyan a Szentlélek bizonyítja számukra, hogy Jézus Krisztus váltságműve alapján örökre szőlőn befogadta őket az Isten, - ezért nem kell pl. az „önelfogadás” hamis eszméjével bűbélődnünk.

b) Az üdvbizonyossággal egyben az Istennél reánk váró örök élet és dicsőség boldog reménységét is ajándékozza Isten Lelke a Krisztusban hívőknek. Pál apostol rámutat, hogy a gyermek örökséget szoktak nyerni atyjuktól: Isten gyermekeinek öröksége nem kevesebb, mint részesedés Isten életében és dicsőségében (Rm 5,2; 1Thessz 2,12; Jel 21,1-7). Mindez azonban csakis az Úr Jézus Krisztussal való közösségben vár azokra, akik benne hisznek. Krisztushoz tartozásunk pedig abban nyilvánul meg, ha most az Ő érzülete határozza meg immár mentalitásunkat, magatartásunkat ebben a világban: szomorúság a bűn, hitetlenség, közöny, keményszívűség és ezek következményei miatt; részvét és szolgálat Urunk világosságával és szeretetével az emberek iránt, – és ha úgy kell lennie, szenvedés kifejezetten is az Ő nevéért...

Akiknek életében ezt a Krisztussal való közösséget (melybe az „együjtsszenvedés” is beletartozik) valósággá teheti és folyamatosan munkálhatja a Szentlélek, azok fognak bemenni Uruk dicsőségébe is, amikor eljön az ideje.

Végül két idézet, lelkészársaim figyelmébe, szeretettel: A Lelkipásztor 1947 nyári számába írta erről az ígéről Veöreös Imre (191.lp.): „Tudom jól, hogy híveink többségéből hiányzik Isten Lelkének ez a munkája, de miközben megmutatjuk, hogy mi a Szentlélek munkája a keresztyén ember életében, az igehirdetésen keresztül ez a munka meg is kezdődhet vagy folytatódhat lelkükben.”

A másik idézet Karl Heim professzortól való, aki röviddel halála előtt, 1958-ban írta egyik barátjának ezt: „Csak az méltó és alkalmas az Igével való foglalkozásra, aki személyesen megtapasztalta Krisztus valóságát, és életét neki szentelte. Határozott

megtéren kellett átmennie. Bűneinek bocsánata nyomán üdvbizonyosságot kellett nyernie. Így, és csakis így lehet valaki Krisztus bizonyosságtévéje, aki másokat is a Megváltóhoz képes vezetni.”

Az igeszakasz korábbi feldolgozásai megtalálhatók a Lelkipásztor 1947/nyári, 1952/7., 1966/6., 1974/7. és 1983/7. számaiban.

Adámi László